

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 31 grudnia 2025 r.

Poz. 5601

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NK-II.4131.205.2025.AB WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 30 grudnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153),

stwierdzam nieważność

uchwały nr XVIII/154/2025 Rady Miejskiej w Supraślu z dnia 28 listopada 2025 r. w sprawie zasad przyznawania stypendiów im. Józefiny Zachert dla szczególnie uzdolnionych uczniów.

UZASADNIENIE

W dniu 28 listopada 2025 r. Rada Miejska w Supraślu podjęła uchwałę nr XVIII/154/2025, która wpłynęła do organu nadzoru w dniu 4 grudnia 2025 r. i z urzędu poddana została kontroli legalności.

Przeprowadzona analiza wykazała, iż podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym w dniu 22 grudnia 2025 r. wszczęte zostało postępowanie nadzorcze. Zgodnie bowiem z art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia organowi nadzoru.

W ocenie organu nadzoru uchwała została podjęta z istotnym naruszeniem prawa, tj. art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), poprzez przyjęcie wadliwego wejścia w życie uchwały oraz art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881 z późn. zm.), poprzez nieprawidłowe wypełnienie delegacji ustawowej.

W § 4 uchwały Rada Miejska postanowiła: „Uchwała wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego”.

W ocenie organu nadzoru z treści ww. przepisu nie wynika w sposób jasny i czytelny od kiedy adresaci norm w nim zawartych winni je stosować.

Przepis art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych stanowi, iż akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy.

Od tak ustalonej reguły prawodawca wprowadza wyjątki, w tym w art. 4 ust. 2, zgodnie z którym, w uzasadnionych przypadkach akty normatywne, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Taka sytuacja jednakże w niniejszym przypadku nie miała miejsca, bowiem organ stanowiący gminy nie wykazał, że jest to uzasadniony przypadek dający podstawę do skrócenia terminu vacatio legis.

Należy podkreślić, iż zarówno sposób jak i termin wejścia w życie uchwały powinien być w danym akcie wyraźnie określony (nie powinien być dorozumiany), tak by każdy mieszkaniec gminy mógł wyczytać z jej treści, gdzie dana uchwała została opublikowana i od kiedy będzie obowiązywać. Jest to jedna z podstawowych zasad określających stosunki między obywatelem a państwem, a mianowicie zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. Zasada ta opiera się na pewności prawa, rozumianej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego /vide: orzeczenie TK z dnia 2 marca 1993 r. (K. 9/92)/ jako pewien zespół cech przysługujących prawu, które zapewniają jednostce bezpieczeństwo prawne.

Użycie przez Radę Miejską sformułowania „*wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia opublikowania*” odnosi się do okresu, który trwa 14 dni i nie określa konkretnej daty wejścia w życie uchwały oraz może powodować, iż kwestionowana uchwała wejdzie w życie przed upływem czternastodniowego terminu określonego przepisem art. 4 ust. 1 ww. ustawy. Ponadto użycie powyższego zwrotu nie pozwala na dokładne ustalenie daty wejścia w życie uchwały, bowiem oznacza, iż wejście w życie nastąpi w jednym z 14 dni następujących po ogłoszeniu uchwały. Nie sposób jednak ustalić który konkretnie dzień będzie dniem wejścia w życie uchwały.

Ponadto sposób zredagowania przepisu o wejściu w życie uchwały narusza reguły prawidłowej legislacji określone w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), zwanym dalej „ZTP”, w szczególności § 6 ZTP - przepisy redaguje się tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm wyrażały intencje prawodawcy. Zgodnie z § 141 ZTP - do projektów uchwał i zarządzeń stosuje się odpowiednio zasady wyrażone w dziale V, z wyjątkiem § 132, w dziale I w rozdziałach 1-7 i w dziale II, o ile zasady zawarte w niniejszym dziale nie stanowią inaczej.

W myśl § 45 ust. 1 ZTP przepisowi o wejściu w życie można nadać brzmienie:

- 1) „Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia”;
- 2) „Ustawa wchodzi w życie po upływie... (dni, tygodni, miesięcy, lat) od dnia ogłoszenia”;
- 2a) „Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia”;
- 3) „Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia” albo „Ustawa wchodzi w życie ... dnia... miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia”;
- 3a) „Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie... (dni, tygodni, miesięcy, lat) od dnia ogłoszenia”;
- 4) „Ustawa wchodzi w życie z dniem... (dzień oznaczony kalendarzowo)”;
- 5) „Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia”;
- 6) „Ustawa wchodzi w życie...; z wyjątkiem art. ...; który wchodzi w życie...”;
- 7) "Ustawa wchodzi w życie w terminie określonym w ustawie z dnia... - ... (tytuł ustawy wprowadzającej) (Dz. U. ...)".

Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 25 czerwca 2024 r. sygn. akt III OSK 752/24: „*w przypadku aktów prawa miejscowego techniczne sposoby formułowania przepisów o wejściu w życie zawiera § 45 w zw. z § 143 Zasad techniki prawodawczej, wskazując możliwe do zastosowania brzmienia artykułów. Wyliczenie to ma charakter wyczerpujący, a przepisowi o wejściu w życie aktu prawnego można nadać tylko takie brzmienie, które odpowiada jednemu z wymienionych*”.

W ocenie organu nadzoru wejście z życie niniejszej uchwały zostało zredagowane w sposób wadliwy, z naruszeniem reguł prawidłowej legislacji.

Reasumując, analizowana uchwała, z uwagi na wadliwość przepisu określającego moment jej wejścia w życie, musi zostać wyeliminowana z obrotu prawnego w całości, jako istotnie naruszająca prawo, tj. art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Nieprawidłowe określenie daty wejścia w życie uchwały niewątpliwie stanowi istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością aktu w całości.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że w podstawie prawnej uchwały wskazano wyłącznie przepis art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów.

Przyjmując tego rodzaju regulację Rada Miejska nie uwzględniła tego, że: „Przepis ten ma charakter ogólny i jednocześnie odsyłający, co oznacza, że kompetencje do podejmowania rozstrzygnięć dotyczących konkretnych zagadnień muszą być określone w ustawie szczególnej. Powołany przepis może więc stanowić podstawę prawną rozstrzygnięcia wskazanych kwestii tylko łącznie z inną normą prawną o randze ustawowej. Podstawa taka może być zawarta w ustawie o samorządzie gminnym lub w ustawach szczególnych. Aktualna pozostaje teza wyrażona w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 29 maja 2009 r. (sygn. akt I OSK 178/09; Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych; orzeczenia.nsa.gov.pl), powoływanym też przez organ nadzoru, że wprowadzie z literalnego brzmienia art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym można wywnioskować upoważnienie dla rady gminy do działania we wskazanym w nim zakresie, to art. 18 ust. 2 pkt 14a tej ustawy trzeba jednakże odczytywać w związku z zamkniętym katalogiem zamieszczonym w art. 40 ust. 2 ustawy. Łączne odczytanie tych przepisów prowadzi do wniosku, że dopiero przepis w ustawie szczególnej może być podstawą prawną dla podjęcia przez radę gminy przedmiotowej uchwały. Przenosząc powyższe zapatrywania w realia rozpatrywanej sprawy należy przyznać rację Wojewodzie, który wskazał, że art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym nie daje samodzielnej kompetencji organom jednostek samorządu terytorialnego do podejmowania uchwały w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów. Powołanie się w zaskarżonej uchwale jedynie na ten przepis należy uznać za istotną wadę uchwały rzutującą na jej zgodność z prawem” (wyrok WSA w Gdańsku z dnia 21 listopada 2019 r. sygn. akt III SA/Gd 521/19).

Podstawę do podjęcia uchwały, o której mowa w art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym stanowi art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, natomiast regulacje dotyczące stypendiów dla uczniów nie mogą zostać określone w oderwaniu od procedury przewidzianej w art. 90t ust. 1- 4 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

W przedmiotowej uchwale Rada nie wypełniła delegacji ustawowej określonej w art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, bowiem nie określiła zakresu udzielanej pomocy. Jak wskazano w § 11 ust. 1 Regulaminu: Środki przeznaczone na stypendia określa corocznie uchwała budżetowa Rady Miejskiej w Supraślu. § 11 ust. 2 stanowi z kolei, że: Komisja przystępując do rozpatrywania wniosków w ramach posiadanych środków na stypendia określa pule środków na poszczególne rodzaje stypendiów oraz wysokość stypendiów biorąc pod uwagę liczbę złożonych wniosków o stypendia.

Art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty nakłada na organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego obowiązek wskazania w uchwale zakresu pomocy, którą w przypadku stypendium pieniężnego należy rozumieć jako dokładną jego kwotę. Należy przy tym zwrócić uwagę, że „w orzecznictwie sądowym wyraźnie dominuje pogląd, zgodnie z którym uchwała podejmowana na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty powinna wskazywać wysokość stypendiów lub innych form pomocy i jest to wyłączna kompetencja organu stanowiącego, której nie można delegować na żaden inny organ (por. prawomocny wyrok WSA w Olsztynie z 15 czerwca 2021 r. sygn. akt II SA/Ol 273/21; prawomocny wyrok WSA w Poznaniu z 6 lutego 2019 r. sygn. akt IV SA/Po 1061/18; prawomocny wyrok WSA w Olsztynie z 23 czerwca 2022 r. sygn. akt II SA/Ol 348/22)” (wyrok NSA z dnia 18 czerwca 2024 r., sygn. akt III OSK 2456/22). Jak stwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 18 czerwca 2024 r., sygn. akt III OSK 2735/22: „z upoważnienia ustawowego do określenia przez organ stanowiący m.in. zakresu i form pomocy wynika, że to ten organ a nie inny organ ma określić zarówno formę lub formy pomocy (np. finansowej w postaci stypendium lub rzeczowej) jak i zakres tej pomocy a więc w przypadku pomocy finansowej jej wysokość”.

W przedmiotowej uchwale nie określono wysokości stypendium, co powoduje, że Rada Miejska w sposób nieprawidłowy wypełniła delegację ustawową określoną w art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Niewypełnienie delegacji ustawowej powoduje konieczność stwierdzenia nieważności przedmiotowej uchwały w całości.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że zgodnie z § 1 uchwały: *Przyznaje się stypendia naukowe, sportowe oraz artystyczne uczniom szkół podstawowych oraz średnich, mieszkającym na terenie Gminy Supraśl, według zasad określonych w Regulaminie Stypendialnym im. Józefiny Zachert w Supraślu, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały. Ponadto jak stanowi § 3 Regulaminu: Uczniowie zgłoszeni do przyznania stypendium winni być mieszkańcami Gminy Supraśl.*

Tego rodzaju rozwiązanie należy uznać za sprzeczne z art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Z regulacji ustawowej wynika, że nie jest istotne miejsce zamieszkania danego ucznia, lecz jedynie fakt, że pobiera naukę w szkole na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego (zob. wyrok WSA w Łodzi z dnia 13 marca 2024 r. sygn. akt III SA/Łd 50/24). Tym samym Rada nie miała ustawowego umocowania do modyfikowania określonego w ustawie kręgu podmiotów uprawnionych do korzystania z pomocy stypendialnej i ograniczenia go do uczniów będących mieszkańcami Gminy Supraśl. Ustawodawca nie uzależnił bowiem uprawnień uczniów do uzyskania pomocy od ich miejsca zamieszkania.

W uchwale znalazły się ponadto zapisy przekraczające zakres upoważnienia ustawowego, bowiem w licznych zapisach Regulaminu Rada uzależniła uzyskanie stypendium od oceny ze sprawowania (§ 5 ust. 4, § 6 ust. 1, § 7 ust. 1, § 8 ust. 1, załącznik do Regulaminu).

W związku z powyższym należy podkreślić, że ocena z zachowania nie może stanowić przesłanki przyznania pomocy (stypendium) na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy, albowiem przepis ten *expressis verbis* stanowi, że stypendium jest formą wsparcia adresowaną do „uczniów uzdolnionych”. Zatem w świetle uregulowań art. 90t ust. 4 w zw. z ust. 1 pkt 2 wskazanej ustawy jedynie kryterium bycia uczniem uzdolnionym, posiadającym konkretne osiągnięcia lub wyniki w nauce, powinno stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. *„Skoro program stypendialny skierowany jest do uzdolnionych dzieci i młodzieży, to nie ma podstaw, aby przyznanie stypendium uzależniać od dodatkowego warunku, nie przewidzianego ustawą. Ustanowienie zatem przez organ dodatkowego kryterium, różnicującego wszystkich uzdolnionych uczniów, narusza w sposób istotny art. 90t ust. 4 u.s.o. a także zasadę wyrażoną w art. 32 Konstytucji RP”* (wyrok WSA w Warszawie z dnia 12 maja 2022 r., sygn. akt II SA/Wa 3645/21). Tym samym Rada przyjmując tego rodzaju regulację przekroczyła zakres przyznanego jej upoważnienia ustawowego.

W § 4 Regulaminu Rada postanowiła: *Stypendium może być przyznane: 1) uczniom klas IV-VIII szkół podstawowych, 2) uczniom szkół średnich*, co również stanowi istotne naruszenie art. 90t ust. 4 ustawy.

W ocenie organu nadzoru uchwała w zakresie w jakim różnicuje kategorie podmiotów uprawnionych do otrzymania stypendium z uwagi na klasę, do której uczęszczają, nie znajduje uzasadnienia i istotnie narusza prawo. Norma zawarta w art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty jednoznacznie wskazuje, że stypendium jest formą wsparcia adresowaną do uczniów „uzdolnionych”. Zatem w świetle tego uregulowania jedynie kryterium bycia uczniem uzdolnionym, posiadającym konkretne osiągnięcia lub wyniki w nauce, powinno stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. Przepisy nie wskazują na inne kryteria czy cechy, które pozwalałyby na rozróżnianie uczniów. Szczegółowe warunki udzielania stypendium powinny być ustalone w taki sposób, aby zapewnić realizację wsparcia uczniów uzdolnionych bez ich różnicowania według innych kryteriów, niż ustawowe kryterium „wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży”. Wobec powyższego regulacje wyłączające możliwość uzyskania stypendium za wyniki w nauce przez uczniów klas niższych w sposób istotny naruszają prawo. Ustawodawca nie wyłączył tej grupy uczniów z możliwości uzyskania stypendium, zatem organ pozbawiając ich takiej możliwości, wykracza poza umocowanie ustawowe.

Jak wskazuje orzecznictwo sądów administracyjnych: *„określając na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, organ stanowiący gminy nie jest uprawniony do ograniczenia kręgu adresatów takiej uchwały wyłącznie do uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych. Różnicowanie podmiotów wynikające jedynie z faktu uczęszczania do różnych klas nie może oddziaływać na uprawnienia ucznia. Okoliczność, że większą trudność dla organu może stanowić określenie kryterium dla wyłonienia w tej grupie uczniów uzdolnionych (bowiem w tej kategorii nie występuje średnia ocen, dzieci w tych klasach klasyfikuje się poprzez oceny opisowe) nie może mieć wpływu na wyłączenie tego kręgu dzieci z uzyskania pomocy dla uzdolnionych uczniów”* (wyrok WSA w Kielcach z dnia 23 kwietnia 2024 r. sygn. akt II SA/Ke 548/23).

W § 9 ust. 2 Regulaminu Rada postanowiła: *Wniosek o przyznanie stypendium mogą składać: 1) dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, 2) Rada Rodziców, 3) rodzice lub prawni opiekunowie,*

4) osoby prawne Kościołów lub związków wyznaniowych, 5) stowarzyszenia działające w zakresie kultury fizycznej lub artystycznej, które współpracowały z kandydatem ubiegającym się o stypendium.

W ocenie organu nadzoru brak jest podstaw do wymagania przez organ stanowiący by konieczne było uzyskanie opinii rady pedagogicznej. Zapis ten nie mieści się w normie kompetencyjnej wynikającej z art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, na podstawie której, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego powinien określić szczegółowe warunki udzielania pomocy, formy i zakres tej pomocy, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze. Nie jest przy tym jasne na podstawie jakich kryteriów miałyby być wydawana ww. opinia, co mogłoby prowadzić do pozbawienia możliwości uzyskania nagrody uczniów uzdolnionych, posiadających konkretne osiągnięcia lub wyniki w nauce. Ponadto warunek opiniowania przedmiotowych wniosków świadczy o tym, że organ stanowiący nałożył dodatkowe obowiązki na radę pedagogiczną, do czego również nie był uprawniony.

Ponadto Rada w sposób istotny ograniczyła krąg podmiotów uprawnionych do wystąpienia z wnioskiem o przyznanie stypendium, wykluczając w tym zakresie samych zainteresowanych uzyskaniem stypendium - tj. pełnoletnich uczniów, co stanowi o uregulowaniu trybu postępowania z istotnym naruszeniem art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty (zob. wyrok WSA w Olsztynie z dnia 29 czerwca 2021 r., sygn. akt II SA/OI 290/21).

W § 10 ust. 2 załącznika do uchwały Rada postanowiła, że: *Wzór wniosku stanowi załącznik do niniejszego regulaminu.*

W związku z powyższym należy zauważyć, że niewątpliwie wzór wniosku może być przydatny dla podmiotu go składającego. Wskazuje w sposób czytelny niezbędne informacje, jakie wnioskodawca winien podać organowi, niwelując ryzyko ich pominięcia. Prawidłowo wypełniony wniosek ułatwia jego merytoryczną ocenę i przyczynia się do sprawności rozpatrzenia sprawy. Należy jednak zauważyć, że wzór wniosku zamieszczony w uchwale może spełniać jedynie rolę pomocniczą. Z uchwały powinno zatem wynikać w sposób jednoznaczny, że wniosek może, lecz nie musi, być złożony według określonego wzoru. W szczególności złożenie wniosku na takim wzorze nie może stanowić przesłanki warunkującej merytoryczne rozpoznanie wniosku (zob. wyrok WSA w Olsztynie z dnia 2 lutego 2021 r. sygn. akt II SA/OI 961/20).

Należy ponadto zauważyć, że elementem wniosku stanowiącego załącznik do Regulaminu jest opinia szkoły, co stanowi istotne naruszenie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Z przepisu tego wynika bowiem, że jedynie kryterium bycia uczniem uzdolnionym, posiadającym konkretne osiągnięcia lub wyniki w nauce, powinno stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. Przywołane przepisy nie wskazują na inne kryteria, czy też cechy, które pozwalałyby na rozróżnienie uczniów. Nie jest przy tym jasne na podstawie jakich kryteriów miałyby być wydawana ww. opinia, co mogłoby prowadzić do pozbawienia możliwości uzyskania nagrody uczniów uzdolnionych, posiadających konkretne osiągnięcia lub wyniki w nauce. Rada Miejska nie może zatem wprowadzać żadnych dodatkowych kryteriów, od których uzyskania uzależnione jest przyznanie stypendium. „Przepis ten bowiem *expressis verbis* stanowi, że stypendium jest formą wsparcia adresowaną do „uczniów uzdolnionych”. Kierując się metodą językowa wykładni przepisów prawa należy zauważyć, że za „uzdolnionego” trzeba uznać kogoś, kto posiada odpowiednie zdolności czy umiejętności rozwinięte na tyle by wyróżniał się z grona pozostałych osób uczących się” (wyrok WSA w Łodzi z dnia 15 czerwca 2023 r. sygn. akt III SA/Łd 294/23). Brak jest ponadto podstawy do podania we wniosku adresu stałego zameldowania ucznia, jak już bowiem wskazano wyżej warunkiem uzyskania pomocy jest pobieranie nauki na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania.

Ponadto we wniosku określonym w załączniku do Regulaminu Rada zażądała podania m.in. numeru telefonu. Zdaniem organu nadzoru żądanie ww. danych jest nadmierne oraz godzi w zasadę minimalizacji danych osobowych wyrażoną w art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) z dnia 27 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz.UE.L Nr 119, str. 1) - RODO, zgodnie z którym dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane. W ocenie organu nadzoru nie sposób uznać, aby podanie numeru telefonu można było uznać za niezbędne do rozpatrzenia wniosku o przyznanie stypendium. Jednocześnie organ nadzoru wskazuje, że podanie numeru telefonu, wnioskodawcy (ucznia) do kontaktu może nastąpić na podstawie jego dobrowolnej zgody w celu ułatwienia kontaktu. Nie może być jednak warunkiem rozpatrzenia analizowanego wniosku o nagrodę. Tymczasem ze wzoru wniosku nie wynika, by podanie numeru telefonu było fakultatywne

i by stanowiło czynnik (ewentualnie) mogący przyspieszyć i usprawnić kontakt. W pozycji przeznaczony do jego wpisania nie umieszczono bowiem żadnej adnotacji, z której wynikałoby, że podanie numeru telefonu jest dobrowolne.

Z postanowień Regulaminu wynika ponadto, że organem przyznającym stypendia jest Burmistrz Supraśla, jednakże ich rozpatrywaniem pod względem formalnym i merytorycznym zajmuje się Komisja powoływana przez Radę Miejską. Postanowienia te są niezgodne z obowiązującymi przepisami, bowiem art. 90t ust. 4 ustawy nie daje podstawy do powoływania przez radę innych podmiotów (komisji, kapituły), których celem działania miałyby być wybór uczniów do uzyskania stypendium. Takie działanie przekracza upoważnienie ustawowe udzielone Radzie i stoi w sprzeczności z ustawą i zasadami legislacji. Uprawnienie do powołania komisji weryfikującej wnioski o przyznanie stypendium należy wyłącznie do organu wykonawczego, w przypadku uznania, że powołanie takiej komisji przyczyni się do prawidłowego wykonania uchwały. Potwierdza to orzecznictwo sądów administracyjnych wskazując, że: „*ani art. 18 ust. 2 pkt 14a u.s.g., ani art. 90t ust. 4 u.s.o. nie zawiera normy upoważniającej radę gminy do powołania komisji stypendialnej. Na marginesie Sąd dostrzega, że wprawdzie ustawa nie dopuszcza powołania komisji weryfikującej wnioski o przyznanie stypendium, jednakże powyższe należy do wyłącznej kompetencji organu wykonawczego gminy, w przypadku uznania, że powołanie takowej komisji przyczyni się do prawidłowego wykonywania uchwały. Innymi słowy, powołanie komisji z jednoczesnym przyznaniem jej o charakterze opiniodawczym uprawnień w zakresie przyznawania stypendium jest tylko i wyłącznie formą pomocy dla organu wykonawczego gminy w zakresie realizacji pomocy, o której mowa w art. 90t ust. 4 ustawy*” (wyrok WSA w Olsztynie z dnia 25 maja 2021 r. sygn. akt II SA/Ol 241/21).

Przekroczeniem upoważnienia ustawowego udzielonego Radzie mocą art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, jest także wskazanie przez Radę w § 16 uchwały, że: *Z okazji przyznania stypendium stypendyście i opiekunowi przyznaje się okazjonalne listy gratulacyjne.* W ocenie organu nadzoru powyższe nie wpisuje się w szczegółowe warunki udzielania pomocy, formy czy zakresu tej pomocy, a stanowi przykład wkroczenia przez organ stanowiący w kompetencje zastrzeżone dla organu wykonawczego.

Końcowo należy zauważyć, że *„ustalenie zasad przyznawania pomocy dla uzdolnionych dzieci i młodzieży, możliwe jest wówczas, gdy wcześniej przyjęty został przez daną jednostkę samorządu terytorialnego regionalny lub lokalny program, o jakim mowa w art. 90t ust. 1 ustawy. Z powyższego wynika, że ustawodawca w pierwszej kolejności zobowiązał jednostki samorządu terytorialnego do przyjęcia programu, będącego aktem o charakterze wewnętrznym, wyznaczającym kierunki działania w rozpoznawanej sprawie w zakresie wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Następnie w oparciu o dany program organ stanowiący winien dopiero określić szczegółowe warunki, formy i zakres tej pomocy. (...) regulacje dotyczące stypendiów dla uczniów nie mogą zostać określone w oderwaniu od procedury przewidzianej w art. 90t ust. 4 ustawy. Rada gminy powinna więc w pierwszej kolejności przyjąć program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, o którym mowa w art. 90t ust. 1 ustawy. Dopiero w następstwie przyjęcia powyższego aktu i w celu jego realizacji, rada określa szczegółowe warunki, na jakich jest udzielana stosowna pomoc, formy i zakres tej pomocy oraz tryb postępowania w tych sprawach* (wyrok WSA w Gdańsku z dnia 21 listopada 2019 r. sygn. akt III SA/Gd 521/19).

Wskazane naruszenia prawa mają charakter istotny, dlatego też zachodzi konieczność stwierdzenia nieważności przedmiotowej uchwały w całości. Mając na względzie powyższe, orzeczono jak na wstępie.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Urszula Matusiewicz-Jasińska